

most

Číslo 10/XI

říjen 2004

Proti dobrovolnému daru

Květy pro Marii

Terezie z Lisieux jednou řekla své sestře Jenověfě: „Než zemřu musím ještě něco vykonat. Vždycky jsem snila o tom, že v básni vyjádřím všechno, co si myslím o Panně Marii. Kázání, která jsem o ní až dosud slyšela, mě často skličovala. Přisuzovaly se jí tak nebeské ctnosti, že se od nás nenávratně vzdalovala. Jak ráda bych byla knězem, abych kázala o Matce Boží. Představila bych ji jako **„napodobitelný vzor“**. Víme, že je královna nebe i země, ale já bych řekla lidem: „Je víc **matkou** než královnou!“ **Maria** je skutečným vzorem pro všechny křesťany, kteří mají žít celý svůj obyčejný, každodenní život v lásce k Bohu a bližnímu:

Tvůj život, Královno vyvolených,
nezkrašlují
žádná uchvácení, zázraky či
vytržení...“

Kardinál Joachim Meisner v této souvislosti dodává: „Uctívání Marie není pro nás křesťany otázkou vkusu soukromé zbožnosti, ale existenční otázkou pro naši církev. Nauka o Marii je mostem od učení o Ježíši Kristu k učení o církvi. Pokud nevím, kdo je Maria, pak ani nevím, kdo je Kristus a co je to církev. Zeptejte se, říká dále kardinál, osob nejrůznějšího původu a věku, o kom hovoří s nejvyšší úctou a vděčností. Je jím skoro vždycky jejich vlastní matka. Pokud ještě máme maminku, ani si to neuvědomujeme. Když jsem svoji matku ztratil, byl jsem tak smutný, že jsem byl vlastně sám sebou zděšen, dodává dále Meisner. V této pro mne těžké hodině mi napsal jeden farář: „Pane kardinále, nestyďte se, že tak truchlíte pro svou matku. Matka je místem, na kterém nám Bůh daroval duši. Proto pro nás je a zůstane tak důležitá po celý život.“

Mnohé ženy vůbec nevědí, pokračuje kardinál, co ztrácejí odmítnutím mateřství. Maria byla matka. Říkají: byla to hodná, tichá, ale neaktivní žena. Ptám se: která žena musí být aktivnější a kreativnější než matka?

Maria nás vede ruku v ruce k opravdové svobodě. Nikdo nikdy nebyl obdarován tak jako Maria. Žena z Nazaretu dary pokorně přijímá. Ví, komu uvěřila, a proto v Magnificat nechválí sebe samu, ale velikost Boží. Svobodný není ten, kdo se osvobodil od svých vykořisťovatelů, nýbrž ten, kdo se osvobodil od svého egoismu. To se můžeme a máme učit od Marie“.

Papež Jan Pavel II. nazývá Marii „paměť církve“, protože v evangeliu se vícekrát opakuje, že Maria všechno uchovávala ve svém srdci a rozvažovala o tom (srov. L 2, 19).

Žijeme-li poctivý život víry, přirozeně nám vyvstanou otázky. Přijdou těžkosti, nebudeme chápat. Některé pravdy budou pro nás možná těžce přijatelné. V takové situaci „neházejme flintu do žita“. Nenechme se strhnout ukvapeností a nezavrhňme to, co je nám zatím zahalené. Vyčkejme a uložme naše otazníky a nejasnosti víry ve svém srdci jako Maria, píše v jedné publikaci P. Halík. Neprozkoumané pravdy víry tam zrají, vedou svůj život a živí se našimi zkušenostmi. Rostou jak plod, který matka chová „pod srdcem“. Víra je podle Pascala „věc srdce“. Není to citová záležitost, ale záležitost lidské hloubky, pokračuje Halík. Lidské srdce je podle bible hlubinou bez dna, protože sahá až k „srdci Božímu“. Je místem, završuje své rozjímání výše zmíněný kněz, kde rozum, přestože je vzácným darem Božím „zůstává stát“. V tichosti, skrytosti a nejvšednějších chvílích se rodí ta-

jemný vztah mezi mnou a Bohem. K tomu mne s elegancí a taktem vede Maria.

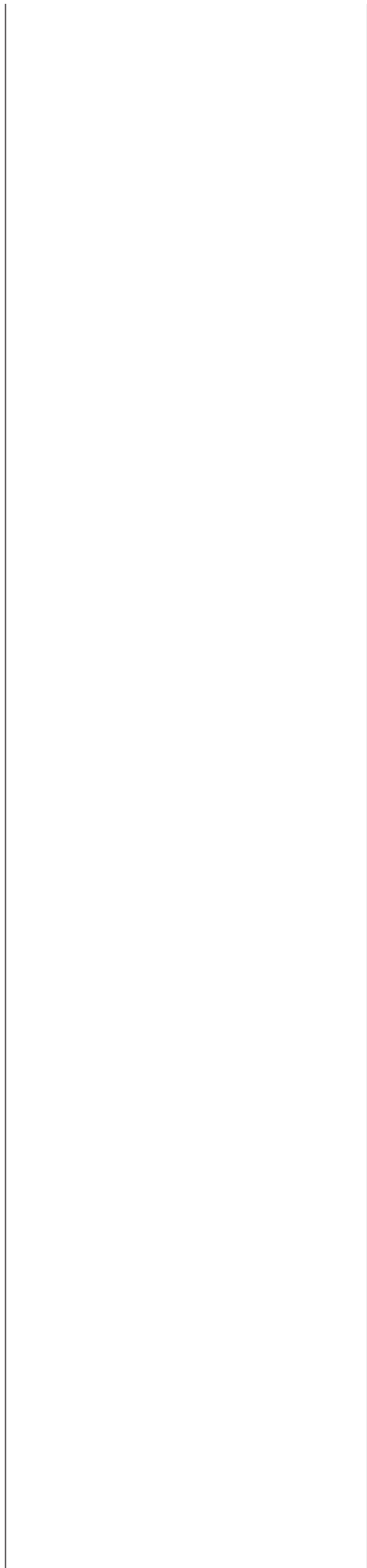
Jo Croissant dodává: „Maria nás miluje, zná a chce, abychom se stali tím, čím jsme v Božím srdci. Proto nás přivádí ke Kristovu Srdci. Maria nosila Ježíše pod srdcem, tam byl formován. I my se tam máme vracet a nechat se proměňovat, aby v nás rostl Kristus“.

Kde Maria vidí jen malost, tam Bůh vidí jen pokoru, předkládá P. Cantalamessa. Luther ji oslavil chválami: „Ačkoli Maria přijala do svého nitra velké Boží dílo, měla a zachovala si o sobě takové mínění, že se nevyvyšovala ani nad nejmenšího člověka na zemi... Zde musí být oslavován divukrásně čistý duch Mariin, neboť přes velikou úctu, která je jí vzdávána, nenechává se uvést v pokušení a zůstává na dobré cestě“.

Maria se sklonila před Bohem do své nicotnosti a setrvala v ní po celý život, bez ohledu na bouře, které se nad ní přehnalý. Je to zřejmé i z jejího chování k Synovi. Vždy stojí tiše opodál, nežádá nic pro sebe. Ani o místo vpředu, aby ho slyšela, když mluvil k zástupům. Přestože byla matkou Boží, uvádí dále Cantalamessa, nestřežila žárlivě svou blízkost Bohu a neprosazovala na ni svůj nárok. Vzdala se sebe samé, přijala postavení služebnice, stala se podobnou všem ženám...“

Maria je velká nikoli sama sebou, ale tím, co v ní dokonal Bůh. Je prostou, jednoduchou dívkou. Ustupuje do pozadí, protože dává přednost Kristu. Její nenápadnost a prostota, nejsou nebetyčnými ctnostmi, pro nás nedostižitými. Svým skrytým životem je pro nás přitažlivá a v tom ji můžeme následovat.

P. Jan Mazur

Co s tím?

Některé z nás možná překvapila, někteří naopak přijali s povděkem novou iniciativu O. Františka - do konce školního roku, každý poslední pátek v měsíci věnovat necelou hodinu modlitbě za děti, mládež, studenty, učitele, vychovatele, katechety před Svátostným Ježíšem. V tuto chvíli máme odložit svoje denní starosti, problémy a své myšlenky obrátit na ty, o kterých říkáme, že jsou naši budoucností, budoucností národa a na ty, kteří mají formovat jejich postoje, charakter a morální vlastnosti. O tom, že toho je zapotřebí víc než dost nám ukazují události posledních měsíců, kdy se setkáváme stále častěji s čím dál větší brutalitou a bezcitností mládeže a nezletilých dětí.

A tak jsem v nadpisu toho zamýšlení parafrázoval českého klasika: „Co s tím?“ Nejsem kompetentní ani odborně způsobilý pronášet fundované soudy ani předepisovat recepty k ozdravení ducha našich dětí a mládeže (mimořádně stále se do nich nalévá „pravda“, že vlastně duch, duše to je nesmyslný výmysl církve a pámbičkářů), je to spíše opravdu jenom osobní zamýšlení, porovnání faktů s tím, jak se k tomu staví ti, kterým jsme dali mandát vést naši společnost, dbát o její dobro, vytvářet směrovky a mantinely (rozuměj zákony), o které bychom se mohli všichni opřít, které by nebyly v rozporu se svědomím nikoho. Zatím marně čekám, že někdo z nich ze zeptá, co dělat, aby se tyto hrůzné činy neopakovaly, jak těmto skutkům předejít, ale donekonečna se diskutuje o snížení věkové hranice pro trestní odpovědnost mladistvých. A opět stará písnička: vždyť i v Rakousku a tam a onde je věková hranice nižší než u nás (dokonce to je 12 let). Jako bychom se museli donekonečna „opičit“ po jiných státech a neměli svůj vlastní názor a vlastní hlavu. A raději se volí jako „léčebný“ prostředek represe (nějaké dětské domovy, ovšem za vězeňskou zdí a s přísnou ostrahou - tady bych se ztotožnil s jedním politikem, který s takovýmto řešením nesouhlasí, protože dospělí musí být nejdříve odsouzení, aby pak seděli ve vězení, tady však by tyto děti pravomocně odsouzeny nebyly a byly by prakticky ve vězení), tedy volí se represe, než aby se řeklo, že tento stav je důsledek výchovných metod typu „vše je dovoleno“, „zachovej si svou image“, „buď svůj“... Stále se mluví o „týrání dětí“ (což sice existuje a je to další problém), ale mnohdy toto „týrání“ spočívá v tom, že dítě dostane výchovný pohledek či rodič pouze

zvýší hlas a dítě už volá na „linku bezpečí“ a v podstatě udává svoje rodiče. Ona stará úsloví typu „ohýbaj mňa mamko...“ nebo „škoda každé rány, která padne vedle“ apod. stejně jako mnoho dalších lidových moudrostí vyjadřují zkušenosti staletí a praxi mnoha milujících rodičů, podtrhují - milujících - tj. těch rodičů, kteří si dokázali vždy najít na svoje děti čas (a mnohdy jich měli požehnaně), dokázali je pohládit, učit se s nimi, promluvit si s nimi a každá „rána“ byla kompenzována tím, že děti věděly, proč dostaly nějaký ten lepanec. Jako bych teď slyšel zastánce demokracie, cože si to dovoluji psát, kde se poděla práva dítěte. Ale trochu jsem odbočil. Zkrátka je těžko mnohým lidem příznat, že jdeme směrem, kam nechceme a že nám chybí třeba výuka náboženství či etiky ve školách (což měly být povinně volitelné předměty). Ve své době se o tom hodně mluvilo, nyní už ani „o tom pes neštěkne“. Naopak je snaha rušit i to dobré, co ještě zůstalo, o tom my, třinečtí, víme své.

V poslední době v Americe mnoho mladých lidí slibuje a dodržuje předmanželskou čistotu. Je to velice sympatické (je zde vidět, že ne všechno z Ameriky je zlé) a k tomuto trendu se přidaly již tisíce mladých chlapců a děvčat. Ovšem je jasné, že v tak velkém množství ne každý toto dokáže vydržet a slib poruší. Ovšem pro naše média to je důkaz, že celé toto hnutí je nesmysl a je to na úkor zdravého rozumu. Já naopak v tom vidím určitou naději. Znova se zde stvrzuje pravda a zkušenost, že když už to někdy vypadá beznadějně (se společností, s církví apod.), Bůh si najde cestu (tu nakonec nemusí hledat) a také si povolá lidi, kteří si uši nezacpou a uposlechnou jeho hlasu.

Jistě všichni na svoje děti a mládež v každodenních modlitbách pamatujeme, ale je dobře a jsem moc rád, že O. František, který je nakonec za ně také před Bohem odpovědný, jakožto za své farníky, inicioval tyto svaté hodiny před Nejsvětější Svátostí v poslední pátky každého měsíce a doufám, že se k této výzvě modliteb za mladé a jejich vychovatele připojí co nejvíce farníků, vždyť situace je opravdu vážná.

Moje maminka, když jsem jako dítě zlobil, říkala: „skončí Komenský a začne Frištenský“. Něco na tom je a jsem přesvědčen, že takový přístup by prospěl nám všem, farnosti, městu i celému národu.

Stanislav Janczyk

Ptali se významného vědce židovského původu, proč konvertoval k pravoslaví.

Energicky odpověděl:

- Z přesvědčení!

- Z přesvědčení? - kroutili hlavou pochybovači.

- Samozřejmě. Byl jsem naprosto jistě pře-svědčen, že je výhodnější být profesorem v Sankt-Petěrburgu než melamedem (učíte-lem) v naší vsi.

* * *

Magistr Karpeta se rozhodl, že přestoupí ke katolíkům, a teď má trému ze křtu. Radí se s křesťanským kolegou v úřadě:

- Co si mám obléct? V čem chodíte ke křtu?

- My? Nás obvykle nosí v povijanu a dávají nám plínky.

* * *

MUDr. Salzmann, ředitel psychiatrické léčebny, sedí s přítelem v zahradě a upozorňuje ho na některé pacienty.

- Ten, co tak apaticky hrabe listí, se zamiloval do Rózy Tannenbaumové. Odmítla ho a on propadl chronické letargii.

V tu chvíli proletěl kolem rozružený blázen stíhaný dvěma dozorcí.

- A kdo je tohle?

- To je ten, co se s ní oženil!

* * *

Znana jest replika św. Teresy z Avila, jaká dała pewnemu człowiekowi, który zastał ją zajądającą smakowicie kuropatwę, przy-sianą przez jakiegoś dobroczyńcę. Gość był zgorszony. Święta kobieta rozkoszująca się jedzeniem! Co pomyśleliby o niej ludzie?

- "Niech sobie myślą, co chcą - odpowiedziała Teresa - Jest czas na kuro-patwę, jest czas na pokutę."

I to uciszyło gorliwego manichejczyka.

* * *

- Jak zní 3. přikázání?

- Pohni, abys sváteční den světil!

* * *

Rozmawiają dwaj katecheci:

- Wyobraź sobie, zapytałem młodzież, jak się nazywali czterej Ewangelisci i w odpowiedzi usłyszałem: Piotr, Paweł, ...

- Ciesz się, że wymienili przynajmniej dwóch...

* * *

Matka wprowadza córkę do gabinetu orto-pedycznego.

- Marysiu, wstań prosto, żeby pan doktor zobaczył, jaka jesteś krzywa!

* * *

Pewien niedowiarek zaprzeczał istnieniu Boga, nieba i piekła i ciągle powtarzał:

- Czego nie widzę, w to nie wierzę!

- Szkoda, że pan nie ma rozumu powiedział przysłuchujący mu się ksiądz.

- Jak to, nie mam?

- Ja go nie widzę!

* * *

Farní festyn 2004: podařil se!

Druhá polovina září v naší farnosti je již tradičně obdobím, kdy slavíme dva významné dny v životě farnosti: farní pouť a výročí posvěcení kostela (letos již 119.). V letošním roce jsme farní pouť slavili v neděli 19. září 2004, po Slavnosti Panny Marie Bolestné, spolupatronky našeho farního kostela. Nedělní slavnosti letos přálo počasí a téměř celý den bylo hezky slunečno a dokonce i příjemně teplo. Na tomto místě je potřeba se zmínit o krásné květinové a vskutku netradiční výzdobě vnitřku našeho kostela, která nás příjemně překvapila v den pouti. Slavnostní mše svatá v 7.50 a v 10.00 sloužil Mons. Mgr. Marcel Tesarčík, generální vikář naší diecéze, něco jako „první zástupce“ Otce biskupa. Překvapil nás krásnou polštinou, neboť – jak se nám svěříl – ač narozen v jižních Čechách, vyrostl a vysvěcen byl ve farnosti Orlová. Mezi dalšími hosty naší farnosti v den pouti byli kromě Otce Tesarčíka i jiné nám známé tváře: Mons. Rudolf Sikora, biskupský vikář a náš děkan, P. Mirosław Kazimierz, který u nás kaplanoval v letech 1995-1998, P. Radek Drobisz, náš kaplan v letech 2001-2004 či P. Oswald Bugiel. Některé z nich jsme měli možnost potkat i odpoledne na farní zahradě, kde se konal 5. ročník Farního festynu, který organizuje farní sdružení Sanctus Albertus. A zde jsme se dostali k samotné zahradní slavnosti, jejíž cílem je zdůraznit výjimečnost neděle, kdy slavíme pouť a umožnit všem farníkům sejít se „pod oblohou, na sluníčku, na lavičce, u stolu“ a vytvořit neformální společenství. Letos, jak již bylo řečeno, nám počasí přálo a dlouhodobě je stav utkání „Farní festyn versus počasí = 3:2“, kdy se nám po lijácích v letech 2001 a 2002

podařilo v posledních dvou letech provést festyn na suché zahradě, v paprscích podzimního slunce. Možná i proto jsme v letošním roce dosáhli rekordní účasti. Odhadem na zahradu přišlo asi 400-450 osob všeho věku, za což Vám, drazí návštěvníci Farního festynu 2004 patří velký a srdečný dík. Bez Vaší návštěvy a spokojenosti by akce neměla žádný smysl. Pro děti byla letos kromě běžných atrakcí připravena i jedna nová: jízda na elektromotorce. Někteří měli třeba štěstí i v tombole. Věříme, že vyhráli všichni, kteří přišli. Poděkování patří všem dobrovolným dárcům zákusků a koláčů, kteří je věnovali do prodeje a

tento výtěžek pomohl pokrýt ne zcela malé náklady na organizaci akce. Poděkování dále patří všem dobrovolníkům, kteří pomohli jak s přípravou akce, se samotným průběhem a i následným úklidem a „uvedením do původního stavu“. Nebudeme zde jmenovat, protože bychom určitě na někoho neprávem zapomněli, ale pro představu: do akce bylo zapojeno asi 30 dobrovolníků. Jejich ochota byla příkladná a ještě jednou jim děkujeme! Věříme, že tato akce má svůj smysl a místo v životě naší farnosti, a dá-li Bůh, sejdem se opět za rok na farní zahradě při 6. Farním festynu 2005.

Sanctus Albertus

1 listopada: Wszystkich Świętych

Uroczystość

W początkach chrześcijaństwa nie oddawano czci publicznej nikomu ze stworzeń: ani ludziom, ani nawet aniołom. W obawie bałwochwalstwa kierowano kult jedynie do Pana Boga w Trójcy Świętej Jedyne: do Boga Ojca, Jego Syna i do Ducha Świętego. Uderza to we wszystkich księgach *Nowego Testamentu*. A jednak nawet już tam można dostrzec ślady czci świętych Pańskich. Pochwała, jaką sam Pan Jezus daje św. Janowi Chrzcicielowi (Mt 11,7–11), cześć, z jaką wyraża się św. Paweł o Abrahamie i Melchizedechu (Rz 4,18–22; Hbr 5,6: 7,1–4); Pochwała Maryi z ust św. Elżbiety (Łk 1,39–54) i okrzyk pewnej niewiasty (Łk 11,27); wreszcie prorocze słowa, jakie Maryja wypowiedziała w *Magnificat* o chwale, jaką będzie odbierać (Łk 1,48–49) – to wszystko można uważać za zapowiedź kultu świętych Pańskich.

Najpierw przedmiotem kultu stała się Najświętsza Maryja Panna jako Matka Wcielonego Słowa. Jej wizerunki spotykamy już w katakumbach z wieku III, siedzącą na tronie i otoczoną aureolą, co świadczy dowodowo o kulcie. Osobny sobór powszechny odbył się w obronie Boskiego Macierzyństwa Maryi (431). Od tego do czasu ku Jej czci stawiano kościoły, urządzano pielgrzymki do łaskami słynących obrazów; Kościół ustanawiał święta ku Jej czci i układał liturgiczne modlitwy oraz pieśni. Wiek przedtem święci Efreem († 373), św. Atanazy († 373) i wielu innych wysławiało Matkę Bożą wierszem i prozą.

W tym samym czasie daje się zauważyć w Kościele kult aniołów. Św. Michał Archanioł miał swoje sanktuaria już w początkach chrześcijaństwa, do których licznie podążali wierni.

Krwawe prześladowania Kościoła, którym początek dali Żydzi palestyńscy, a w cesarstwie Neron (w. I), rozbudziły także kult do męczenników. Rocznie ich męczeńskiej śmierci obchodzono rokrocznie, a ich groby nawiedzali wierni. Dzień ich zgonu uważano za dzień ich narodzin w niebie. Dlatego jako przyjaciółom Boga oddawano kult liturgiczny, który w wieku V z ruchu spontanicznego, prywatnego, przerodził się w kult aprobowany, urzędowy.

Od wieku IV datuje się także kult wyznawców: Ojców Apostolskich, Ojców Kościoła, świętych biskupów, pustelników, ascetów, świętych dziewic i pokutnic. Ponieważ świętych męczenników było bardzo wielu – może większość z nich stanowili bohaterowie bezimienni – dlatego w Kościele

antiocheńskim już w wieku IV pierwszą niedzielę po Zielonych Świętach poświęcono ich czci i pamięci. Na zachodzie papież Bonifacy IV, 13 maja 608 roku, starożytny panteon, rzymską świątynię pogańską ku czci wszystkich, zwłaszcza nieznanymi bóstw, poświęcił czci Matce Bożej i świętym męczennikom. W wieku VIII zmieniono tytuł, rozszerzając go: ku czci Matki Bożej, męczenników i wszystkich sprawiedliwych. Papież Jan XI w roku 935 ustanowił osobne święto ku czci Wszystkich Świętych, wyznaczając je na dzień 1 listopada. Świątynia ta istnieje do dnia dzisiejszego w Rzymie, chociaż nie przypomina w niczym blaskiem świątyni pierwotnej.

Tak więc tajemnica dnia dzisiejszego przypomina nam przede wszystkim tych Świętych Pańskich, którzy nie mają swoich osobnych dni w roku liturgicznym, rzeszę „nieznanych żołnierzy” Bożych. A muszą być ich niezliczone zastępy, skoro św. Jan Apostoł pisze, że nie mógł ich nikt zliczyć – „z każdego narodu i wszystkich pokoleń, ludów i języków” (Ap 7,9).

Z biegiem lat Kościół ubogacił kult świętych: stawiał im posągi i malował ich obrazy, fundował ku ich czci świątynie i ołtarze, ich śmiertelne szczątki, jak i wszelkie po nich pamiątki otoczył szczególnym pietyzmem, ułożył szereg modlitw i pieśni ku ich czci, jak też liturgiczne teksty do Mszy świętej i pacyerzy kapłańskich.

Kult Świętych Pańskich nie tylko nie sprzeciwia się czci Bożej, ale ją pomnaża. Święci bowiem są przyjaciółmi Pana Boga i współdziedzicami w chwale Jezusa Chrystusa. Kto miłuje Pana Boga, miłuje również Jego przyjaciół. Ta cześć nie jest więc najwyższa i bezpośrednia, ale pośrednia i względna. Czcimy ich bowiem ze względu na Pana Boga, podobnie jak czcąc otaczamy urzędników królewskich właśnie ze względu na króla, którego oni reprezentują. Tak więc pośrednio przez nich kult kierujemy ku Panu Bogu. Nadto i stopień czci im oddawanej jest zupełnie inny od czci, jaką oddajemy Panu Bogu. Dlatego bracia odłączeni nie mają racji, kiedy odrzucili kult świętych, a nawet Najśw. Maryi Panny w obawie, by przez to nie umniejszyć czci Bożej. Pan Bóg w rządach swoich nad światem posługuje się aniołami i ludźmi, podobnie jak panujący nie rządzi sam państwem, ale przez swoich przedstawicieli. Dlatego to uciekamy się do pośrednictwa świętych i przez nich otrzymujemy łaski. Sam fakt, że je otrzymujemy, świadczy, że taka jest ekonomia i wola Boża.

I jeszcze jeden powód, który nas skłania do oddawania czci Świętym Pańskim. Każdy naród swoich bohaterów otacza czcią szczególną, wystawia im pomniki, mauzolea, ich imionami zdobi place i ulice miast. Kościół ma

również swoich bohaterów. Są właśnie nimi Święci. Byłoby dziwnym, gdyby o nich nie pamiętał, nie stawiał ich za wzór potomnym. Dlatego więcej zasłużonym poświęcamy poszczególne dni w roku, a pamięć o wszystkich wyrażamy w uroczystości Wszystkich Świętych. Tajemnica Świętych Obcowania należy do najpiękniejszych. Przypomina bowiem, że wszyscy jesteśmy jedną rodziną Bożą, której nawet śmierć nie może rozłączyć. Bracia nasi, którzy przeszli już czas próby i cieszą się chwałą wieczną, są nam zachętą, byśmy mogli pokonać wielkie przeciwności i znaleźć się w ich gronie. Odrzucenie tej tajemnicy byłoby ogromnym zubożeniem religii, chłodem i przepaścią między niebem a ziemią, między dwoma światami, które tak mała dzieli odległość, po prostu jeden moment śmierci. Jeśli Chrystus Pan zapewnił swoich Apostołów, że będą zasiadać na 12 stolicach (Mt 19,29–29), to znaczy, że będą mieli udział w rządach Bożych nad światem, że kontakt nasz z nimi będzie istniał nadal.

Kościół oddaje cześć swoim świętym w różnym stopniu. I tak, wyraźnie na pierwszym miejscu stawia Najśw. Maryję, na drugim miejscu św. Józefa i św. Jana Chrzciciela, następnie Apostołów, wśród których św. Piotr i św. Paweł mają uprzywilejowane miejsce. Dlatego mamy klasy, czyli stopnie święt: uroczystości, święta, wspomnienie obowiązkowe i wspomnienie dowolne. Nawiczej jest świętych lokalnych, którzy odbierają szczególną cześć: w zakonie, w państwie, w narodzie czy też w diecezji, gdzie się wstawili męczeństwem za wiarę lub niezwykłą cnotą. Ostatnia reforma kalendarza liturgicznego Kościoła rzymskiego miała na celu podkreślić powszechny charakter Kościoła, dlatego przypomina-no także świętych z odległych kontynentów świata, dotąd mało znanych.

2 listopada: Dzień Zaduszny

Święto

W *Martyrologium Rzymskim* na ten dzień jest umieszczona taka oto notatka w uwadze: „Dzisiaj wspomnienie wszystkich wiernych zmarłych. Kościół, wspólna i kochająca matka, oddawszy należną cześć wszystkim swoim dzieciom radującym się już w niebie, stara się teraz gorącymi modłami do Chrystusa, swego Pana i Oblubieńca, przyjść z pomocą wszystkim jeszcze w czyśćcu cierpiącym, aby jak najrychlej mogli dojść do społeczności z błogosławionymi w radości wiekistej”.

W tym jednym zdaniu mamy wytłumaczony cały sens dzisiejszego święta. Kościół przypomina nam tajemnicę czyścica i mobilizuje swoje dzieci na ziemi do niesienia pomocy braciom, którzy jej od nas potrzebują. Tak więc liturgia dzisiejsza jest uzupełnieniem tajemnicy dnia wczorajszego, jest rozszerzeniem prawdy wiary o tajemnicy Świętych Obcowania.

Dzisiejsze święto zapoczątkował św. Odilon, piąty z kolei opat słynnego klasztoru benedyktyńskiego w Cluny, we Francji. Ustanowił on to święto w roku 998 dla swojego klasztoru. Rychło jednak tę szczęśliwą inicjatywę przejęły inne klasztory benedyktyńskie. Od wieku XIII stało się ono w Kościele rzymskim zwyczajem powszechnym. Na dzień modłów za dusze zmarłych – stąd nazwa święta „Zaduszki” – wyznaczył św. Odilon pierwszy dzień po Wszystkich Świętych. Kościół ten zwyczaj usankcjonował przez wprowadzenie święta Zaduszek do kalendarza powszechnego. Papież Benedykt XV w roku 1915 zezwolił, by każdy kapłan tego dnia mógł odprawić za zmarłych trzy Msze święte.

Przez czyściec rozumiemy miejsce i stan, w którym dusze sprawiedliwych, które zeszły z tego świata w grzechach powszednich lub nieodpokutowanych jeszcze karą doczesną, cierpią męki, dopóki nie zostaną zupełnie oczyszczone. Chodzi więc o dusze święte, które zeszły z tego świata w łasce uświęcającej i są w przyjaźni z Panem Bogiem. Nie mogą wszakże wejść do nieba, gdyż mają jeszcze pewne długi do spłacenia Bożej sprawiedliwości. Prawdę o istnieniu czyścica Kościół ogłosił jako dogmat na soborze w Lyonie w 1274 roku i na soborze w Trydencie (1545-1563), na sesji XXV w osobnym dekrecie o czyśccu. Sobór trydencki orzekł nie tylko istnienie czyścica, ale także prawdę, że możemy duszom w czyśccu pomagać.

Już w *Starym Testamencie* czytamy, że po bitwie pod miastem Odulla (dzisiaj Chirbet Id-el-Ma) znaleziono u wielu żołnierzy izraelskich pod ich płaszczami bożki zabrane z Jamnii. Przekonanie było powszechne, że właśnie za to bałwochwalstwo spotkała ich kara, iż polegli. Ale przecież ponieśli oni śmierć za religię i ojczyznę. Co więc czyni Juda Machabeusz jako naczelny dowódca? „Mężny Juda upomniał lud, aby strzegli samych siebie i byli bez grzechu, mając przed oczyma to, co się stało na skutek grzechu tych, którzy zginęli. Uczyniwszy zaś składkę między ludźmi, posłał do Jerozolimy około 2000 srebrnych drachm, aby złożono ofiarę za grzech”. Autor książki chwali to postępowanie i pisze: „Bardzo pięknie i szlachetnie uczynił, myślał bowiem o zmartwychwstaniu. Gdyby bowiem nie był przekonany, że ci zabici zmartwychwstaną, to modlitwa za zmarłych byłaby czymś zbędnym i nie-

dorzecznym; lecz jeśli uważał, że dla tych, którzy pobożnie zasnęli, jest przygotowana najwspanialsza nagroda, byłaby to myśl święta i zbożna. Dlatego właśnie sprawił, że złożono ofiarę przebłagalną za zabitych, aby zostali uwolnieni od grzechu” (2 Mch 12,42-45). Mamy więc dowód, że przynajmniej w wieku II przed Chrystusem, kiedy rozgrywały się te wypadki, w Izraelu panowało przekonanie, że można, a nawet trzeba modlić się za zmarłych i składać za nich ofiary.

Święty Paweł w *Liście do Koryntian* umieścił tajemnicze zdanie, że przyjście Chrystusa okaże się w ogniu, przez który przejść będą musieli wierni (1 Kor 12,32). Przekonanie o życiu pozagrobowym jest żywe niemal we wszystkich religiach świata. Już pierwsi pisarze Kościoła pouczają, że należy modlić się za zmarłych. Tertulian (160-240) pisze: „W dzień rocznicy składamy za naszych zmarłych ofiary”. Na innym miejscu pisze o pewnej kobiecie, która modliła się za swojego zmarłego męża, by mu uprosić ochłodę. Św. Cyprian (ok. 210-258), biskup Kartaginy, pisze także o duszach „zatrzymanych” przez sprawiedliwość Bożą: „Co innego jest być zatrzymanym, a co innego wejść do chwały; co innego jest być zesłanym do więzienia i nie wyjść z niego, aż nie będzie wypłacony ostatni szeląg; co innego natychmiast otrzymać nagrodę wiary i cnoty, a co innego przez długi czas oczyszczać się w ogniu ze swoich grzechów”. Św. Efreem polecił w testamencie swoim, żeby dnia 30 od jego śmierci odbyło się za niego nabożeństwo, „bowiem złożone ofiary przez żywych pomagają umarłym”. O istnieniu czyścica pisali także św. Augustyn († 430), św. Cezariusz z Arles († 543), św. Grzegorz I Wielki († 604) i wielu innych. Była to prawda powszechnie w Kościele Rzymskim przyjęta.

Ogół, jednak prostych chrześcijan, źle sobie wyobraża czyściec: jako miejsce ogromnych mąk fizycznych, które dusze czyścicowe muszą znieść za najmniejsze przewinienie. Czyściec to nie obóz koncentracyjny, ale to dar dobrego Ojca, który w ten sposób daje nam szansę do wyrównania wobec sprawiedliwości Bożej należnych długów. Chrystus Pan napomina, że nic nieczystego nie wnijdzie do królestwa niebieskiego (Mt 12,36). Na innym miejscu Pan Jezus ostrzega, że z każdego nawet słowa, wypowiedzianego daremnie, trzeba będzie zdać rachunek przed Bogiem. W takiej sytuacji, kiedy tak bardzo wiele wypowiadamy słów nie tylko daremnych, ale nawet złych; kiedy tak wiele mamy myśli złych i pożądań; uczynków złych i zaniedbań, jakże problematyczne byłoby nasze zbawienie, gdyby nie było czyścica.

Nie można jednak wyobrażać sobie mąk czyścicowych jako jedno pasmo zadawanych duszom tortur i mąk. Naturę cierpienia dusz czyścicowych najlepiej wyjaśniła św. Katarzyna Genuńska, o czym napisaliśmy w jej żywocie. Męką największą czyścica – to rozłąka.

Dusza na widok świętości Pana Boga i tak wielu okazywanych jej dowodów miłości, ujrzy nagle, jak bardzo była ich niegodna, jak była niewdzięczna. Będzie za wszelką cenę szukała sama miejsca i sposobu, by się oczyścić, żeby zło naprawić. Nie śmiałyby splamiona chociaż jednym grzechem powszednim zjawić się w gronie świętych, nieskalanych. Dlatego odczuwa niezmierną wdzięczność, że może wypłacić się z długów. Ogień ten pali boleśnie, niezmiernie, gdyż miłość dąży nieprzeparcie ku zjednoczeniu, a rozłąka jest jedną męką. Jeśli miłość ziemską matki do dziecka, narzeczonej do narzeczonego, oblubienca do oblubienicy potrafi dojść do gorączki i do szału, a zawiedziona doprowadzić do rozpacz, to cóż dopiero miłość o wiele większa, bo nadprzyrodzona!

Dowodem niezmierności miłości Pana Boga ku nam jest i to, że w nasze ręce złożył losy naszych zmarłych sióstr i braci. Oni sobie pomóc nie mogą, ale według powszechnie przyjętego mniemania, mogą modlić się za swoich orędowników aby wypraszać im u Boga łaski. Jakże potężne środki mamy do dyspozycji i jak rozliczne, by duszom czyścicowym nieść pomoc skuteczną: Msze święte i Komunie święte, odpusty, umartwienia, pokuty i modlitwy. To wszystko może się przyczynić do zlagodzenia cierpienia dusz czyścicowych i ich skrócenia.

Trzeba przyznać, że wśród ludu katolickiego nabożeństwo do dusz czyścicowych było zawsze bardzo żywe. Świadczą o tym uroczyscie urządzone pogrzeby, często zamawiane Msze święte w intencji zmarłych, wypominki doraźne i okresowe itp. W Polsce istnieje nawet zgromadzenie sióstr Wspomożycielek Duszy Czyścicowych, założone przez sługę Bożego o. Honorata, kapucyna. Liczy ono obecnie (1981) 85 członkiń i 7 domów. W niektórych krajach, zwłaszcza we Włoszech, spotyka się często kaplice lub nawet kościoły wotywno, poświęcone specjalnie zmarłym, przede wszystkim poległym na wojnie. Często całe ściany są wyłożone imionami tychże ku pamięci i modlitwie za nich. Codziennie odprawiają się tam Msze święte, a w rocznice solenne nabożeństwa, z udziałem władz państwowych i kościelnych. W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej jest piękny zwyczaj, że zamiast kosztownych kwiatów składa się z okazji pogrzebu intencje odprawienia Mszy świętych za zmarłego. Bywa, że liczba ich dochodzi do kilkudziesięciu i więcej. Powszechne są także w Kościele Rzymskim Msze święte gregoriańskie. Istnieje bowiem przekonanie, że po ich odprawieniu (30 Mszy świętych po kolei przez 30 dni) Pan Bóg uwalnia duszę z czyścica i wprowadza ją do chwały wiecznej.

Co víme o modlitbě růžence?

Mnohým dnešním katolickým křesťanům se zdá být modlitba růžence málo intelektuální, výšlá z primitivního prostředí, kdy lidé neuměli číst žalmy. Unavuje je svou jednotvárností a popuzuje systémem počítání Zdrávasů a Otčenášů. Také řada konvertitů má nemalé potíže s pochopením růžence. Na druhé straně jsou ti, kteří se denně modlí růženec a to soukromě i veřejně ve společenství a mluví o jeho blahodárném působení na jejich duchovní život.

Joachim kardinál Meisner popisuje ve své knize úvah o Panně Marii případ jednoho dělníka, který se na počátku nacistického režimu v Německu dostal bez jakéhokoli výsledku do koncentračního tábora v Dachau. Po jeho smrti poslali manželce zbylý oblek, což bylo na začátku nacistické hrůzovlády ještě obvyklé. Když s chvějícíma se rukama prohlížela kapsy obleku, našla v jedné z nich ze zbytků látky udělanou šňůrku, na níž byly uzlíky. Po deseti malých uzlíkách následoval vždy dvojitý uzel a tak tomu bylo pětkrát po sobě. Žena tak držela v rukou růženec jednoho z mučedníků našeho století, růženec, který si vyrobil jeho majitel v dachauském pekle a který jej chránil před zoufalstvím. Ve vatikánském muzeu je možno vidět růženec zhotovený ve vojenském zajateckém táboře z nejdrahocennějšího materiálu, který tam měli, totiž z kousíčků chleba. Naskýtá se tak otázka: Co je v pozadí hodnoty růžence, že zajatec obětuje svůj příděl chleba, aby si jej zhotovil a mohl se modlit? Proč současní moderní křesťané sahají k pohanským modlitebním metodám, když na dosah ruky jim leží tradiční modlitba růžence? Pokusme se ohlédnout do minulosti této úchvatné modlitby a podívat se podrobněji na její vznik a vývoj, snad to přispěje i k jejímu hlubšímu pochopení a kod stranění našich případných rozpaků.

Zvyk počítat modlitby ve všech náboženstvích je velmi starý. Cestovatel Marco Polo píše o malaborském králi, který měl na krku provaz se 104 drahokamy, aby mohl počítat modlitby ráno a večer. Něco podobného se vyskytuje u buddhistů a také muslimové nosí růženec se 160 zrnky. Z křesťanských dob se traduje o sv. Pavlu poustevníkovi, že nabral denně do kapsy 300 kamínků a jeden po druhém vyhazoval, když řekl stanovenou modlitbu. Počátky opakující se modlitby najdeme jak v orientálním mnišství, tak i v latinské církvi raného středověku, kdy v ustavičné modlitbě se vytváří podpora pro spojení s Bohem. Počet modliteb 50 nebo 150 odpovídá 150 žalmům žaltáře. Mniši raného křesťanství totiž recitovali denně 150 žalmů, ti kteří měli mnoho práce, se modlívali jenom třetinu tj. 50 žalmů. Irští mniši, kteří se zasloužili na počátku středověku nemalou měrou o rozšíření mnišského duchovního života mezi prostý lid prosazováním pravidelné ušní svatě zpovědi, spojovali Otčenáš

s Ave Maria v řady po 3 x 50 za sebou, aby těm, kdo nedovedou číst, mohli uložit jako pokání rovnocennou hodnotu za žaltář. Tímto způsobem se Ave Maria stalo vedle Otče náš modlitbou rozšířenou i mezi prostým lidem. Tito mniši také používají k počítání modliteb provaz se suky. Když se jeho oba konce spojily, vznikla „corona“, „otčenášový provaz“. Jeho otevřená, nespojená forma se nosila zavěšená u pasu a dlouho se udržela v Anglii. Suky byly brzy nahrazeny zrníčky, jádry, ale také perlami a drahokamy. Když se r. 1389 vdávala nevěsta z Milána za francouzského krále, vypočítávají se drahokamy, které si vzala a je mezi nimi i „otčenášový provaz“. Výroba takových růženců patřila k uměleckému řemeslu a mezi cechy velkých měst se často jmenují i „paternostřící“ - výrobci tehdejších růženců.

Již jméno těchto cechů uměleckých řemesel naznačuje, že se zpočátku počítaly modlitby Pater noster tj. Otče-náše. Od 12. století se ale objevuje také i forma počítání „zdrávasů“. Tak se modlíval dominikán Domenico di Levia denně tisíc Ave a můžeme se dočíst, že se svým růžencem i zemřel. Jako před-běžnou formu dnešního růžence je možno uvést dále rozjímání života Ježíše Krista složené kolem r. 1300 cisterciáckou mniškou od sv. Tomáše v Trevíru. V něm se projevuje již podstatný rys růžence a tím je spojení řady Ave s meditací o Kristu. Sestry spojují stokrát opakovaný andělský pozdrav se sto krátce vyjádřenými tajemstvími víry. Jde tedy o meditaci o Kristu s mariánskými prvky. Další vývojový krok nás přivádí ke kartuziánům do kláštera sv. Albána v Trevíru, kde se mniši modlí kolem r. 1400 růženec s desítky ze života Ježíše Krista a šíří jej. To je především zásluha dvou kartuziánů, Adolfa z Essenu a Dominika z Pruska. Za další šířitele modlitby růžence je třeba jmenovat vedle kartuziánů především dominikány a také benediktiny. Sv. Dominik, zakladatel katolického řádu, který je považován podle legendy za autora růžence, výrazně přispěl k jeho systematizaci a k rozšíření této modlitby. Definitivní forma růžence, jak ji známe dnes, je známa z 15. století a to především zásluhou dominikána Alana de la Roche OP (+1475). Jeho Mariánský žaltář, který se podobá dnešnímu dominikánskému růženci, obsahuje 15 Otčenášů, 150 Ave Maria a 150 tajemství, která sahají od zvěstování až k druhému Kristovu příchodu. Zakládáním růžencových bratřstev a kázáním tento dominikán výrazně přispěl k rozšíření Mariánského žaltáře.

Samotné jméno rosarium - růženec, je dosti podivného původu. Ve středověku se jím označují traktáty morálky, sbírky kázání atd. Obrazně je tak růženec příručkou zbožného člověka. Modlitba růžence v té podobě, jak ji známe dnes, byla schválena r. 1569 papežem-dominikánem sv. Piem V. Velkou dobu rozkvětu zaznamenala tato modlitba především v minulém století. Papež Lev XIII. vydal řadu listů, ve kterých růženec doporučuje. Růženec se doporučuje i ve zjeveních Panny Marie v Lurdech, v La Salettě a ve Fatimě. Vznikají růžencová bratřstva a církev obdaňuje tuto modlitbu odpustky. Také dnes nám říká církevní odpustkový řád, že plnomocné odpustky získáme, pokud se kromě obvyklých podmínek pomodlíme růženec v kostele, ve veřejné oratoři, v řeholním společenství, v rodině nebo v jiném společenství. Při tom je třeba se jej modlit nepřetržitě, bez přerušení.

Růženec tak vystupuje před námi jako modlitba mnoha podob. Papež Pavel VI. jmenuje ve svém Apoštolském listu „*Marialis Cultus*“ následující pohledy, které jsou typické pro tuto formu modlitby. Především je to její biblický charakter, protože tajemství a nosné modlitby jsou převzaty z Písma. Druhým znakem růžence je jeho zachycení dějin spásy, protože uvažuje o nejdůležitějších spásonosných událostech ze života Ježíše Krista a jeho Matky Marie. V růženci se nám zviditelňují stopy Ježíše ve světě. „Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět a opouštím zase svět a jdu opět k Otci“. Pokud se zamyslíme nad formou modlitby růžence, tak můžeme říci, že je to modlitba chvály a prosby, ale především je to meditace. Právě o tomto rozjímavém prvku říká papež Pavel VI.: „Chybí-li prvek rozjímání, stane se růženec tělem bez duše a jeho modlení hrozí vyústit do mechanického opakování formulí.“ Růženec je rozjímáním s jasnou obsahovou formou jednotlivých tajemství a to jej řadí jednoznačně mezi křesťanskou formu modlitby. Tím se také odlišuje od nejrůznějších asijských meditativních metod.

Růženec není jen meditativní technikou, která má vést ke klidu, harmonii a uvolnění, ale jako křesťanská modlitba je rozhovorem s osobním Bohem. Náš svět je plný bloudění, plný křížovatek našich životních cest, na kterých nevíme, jak se máme rozhodnout a kterým směrem se vydat. Potřebujeme orientaci, sáhněme po růženci, s nímž stojíme na cestě, která má perspektivu.

Na závěr snad ještě jeden příběh, který uvádí kardinál Meisner. Vojenský král pruský, Bedřich Vilém I. si potrpěl na vysoké vojáky ve své armádě. Dal je vyhledávat snad po celé Evropě a nezůstala toho ušetřena ani katolická území. Mimo jiné také nařídil, aby dominikánský kněz otec Raymund Bruns, jako katolický polní duchovní, opatřil pro každého katolického husara růženec, aby jeho husari nezemřeli touhou po domově. Matčina ruka musí být vždy na blízku, aby bylo možno se jí chopit. To již věděl i tento jinak drsný válečník.

Pavel Rafael Konzul

Ladislav Simajchl: Naše role při nedělní bohoslužbě (6)

LITURGIE JAKO POSVÁTNÁ HRA

Ruce mluví. Ne tak, že by linkami v dlani vypovídaly o budoucnosti. Ale přesto mluví. Jak výmluvný je každý pohyb ruky! Jen pozoruj, kolik různých gest dělá rukama kněz. Při „Pán s vámi“ rozpíná ruce, jak když hospodář na zápraží domu vítá z dáli milé hosty.

Jindy spíná ruce dlaněmi k sobě. Při svěcení je tak vypovídá o budoucnosti. Ale přesto mluví. Jak výmluvný je každý pohyb ruky! Jen pozoruj, kolik různých gest dělá rukama kněz. Při „Pán s vámi“ rozpíná ruce, jak když hospodář na zápraží domu vítá z dáli milé hosty.

Jindy natáhne ruce dopředu k lidem dlaněmi dolů. To je staré gesto zehnaní. Otec tak klade ruku na hlavu nemocného dítěte, jako výraz toho, že je chce chránit.

Liturgie bez znamení, bez gest, by byla bezruká, nelidská, němá.

O herci Rudolfovi Hrušínském je známo, že mnoho gest nedělá, ale když nějaké udělá, že mluví za mnoho slov. Člověk nemluví jen slovem.

Při mešní liturgii je tomu také tak. Úvod do nového misálu říká, že tyto liturgické postoje mají zachovávat všichni, protože jsou znamením vzájemného společenství a jednoty celého shromáždění. Že vyjadřují city účastníků a podporují je (čl. 20).

Někdo si možná řekne, že na tom přece nemůže záležet, jestli vstávám při mši zároveň s ostatními, nebo zůstanu sedět. Hlavně, že jsem srdcem u oltáře, jinak ať si každý dělá co chce. Jenže ono na tom záleží - a hned z více důvodů:

- Dělat si co chceš, to můžeš, když jsi sám. Ale kde je víc lidí pohromadě a každý si dělá co chce, tam vzniká chaos, zmatek. Tam se musí vytvořit a respektovat provozní pravidla. Tak to platí venku v silniční dopravě i v kostele při společné boho-službě.

- V úvodu do misálu se zdůrazňuje jiný, hlubší důvod: společné jednání je výrazem jednoty a pomáhá vytvořit z masy lidí společenství, komunitu.

- Postoje - to je naše modlitba tělem. Nejen duchem, i tělem se zapojujeme do služby Bohu. Podílíme se tak na posvátné hře před Boží tváří. Tou hrou je naše liturgie.

- Když se účastníme bohoslužebných úkonů, dáváme dobrý příklad, aby i ostatní se probudili z pasivity a hráli spolu. Když při pozdravení pokoje s přátelským úsměvem napřáhne ruku k sousedovi, on ti jistě také podá ruku, udělá krok ke sblížení. Všechna tato gesta jsou bohoslužbou samozřejmě jen tenkrát, když je konáme s vě-domím, co znamenají.

- Když povstáváš, připojuješ se tím k modlitbě kněze. Při evangeliu tak vzdáváš úctu přicházejícímu Pánu. Projevuješ ochotu k plnění Kréda ve svém životě. Dáváš najevo, že chceš stát pevně ve víře, jak říká svatý Pavel.

- Když usedáš, připojuješ se k Marii sedící u nohou Ježíšových a soustřeďuješ se k pozorovému naslouchání.

- Když poklekáš, uznáváš svou hříšnost a vyznáváš Stvořitele za svého Pána. Malomocný padl před Pánem pokorně na kolena.

- Úklonou vzdáváš Bohu úctu.

- Sepnutím rukou projevuješ Bohu důvěru, svěřuješ se do jeho ochrany.

- Bitím v prsa se připojuješ k pokornému celníkovi.

- Podáním ruky nabízíš bratrství v Kristu všem kolem sebe.

- Účast na průvodu při přinášení obětních darů a při svatém přijímání je úkon slavnostní. To vycházíme ze svého pevně ní a vydáváme se na cestu s putujícími Božím lidem do zaslíbeného Kristova království. Dáváme najevo, že známe svůj cíl a víme kam jdeme.

Krásná je naše liturgie. Je to hra Božích dětí před Boží tváří, když se na ni chutě podílíme, když hrajeme spolu. Pasivní diváci odcházejí znuřeni. Ti, kdo se naučí dobře hrát a zpívat svou roli, odcházejí domů oživeně, naplněni světlem Boží milosti a teplem Boží lásky.

Liturgická poznámka

Jak už to tak je, že doba přináší stále nějaké nové módy, i v liturgii se občas obnovují jakési obrazoborecké tendence, snaha odstranit všechnu pompou, parádu, zbytečnosti. A zůstat jen při slovu a modlitbě: Pryč s parádními rouchy - stačí štol. Pryč s kadidlem - je to zbytečné: Pryč se vstáváním a klekáním, je to tělocvik v kostele. Tyhle vnější věci jsou druhořadé, leda ruší. A ostatně - dnešní člověk už ani nemá v složitých obřadech, průvodech a rituálech zálibu. Je mu to cizí.

Ale pak nám televizor přiblížil až do našich domů zahájení olympijských her, spartakiády, veřejné slavnosti. A popírači rituálů žasli, jak přičinlivě

ti lidé světa odkoukávali z našich kostelů všechny liturgické prvky: procesí, korouhve, obrazy, svíce, kadidlo, věčné světlo, obleky, litanie, kázání ... a s jakým okouzleným nadšením jim celý svět přihlížel.

Teď už nikdo nepopírá, že i dnešní člověk je schopen prožívat liturgii, rituální úkony, jen když je to živé, jen když v tom vidí, jaký to má smysl, co to symbolizuje.

Tento extrém tedy naší generaci už snad nehrozí: víme, že živá bohoslužba není v odmítání liturgických úkonů a gest, ale v jejich ožívování, živém a srozumitelném konání.

Hrozí nám však ještě druhý extrém: přehnaná horlivost při sjednocování liturgických postojů. Kde se společně vstávání a klekání zdůrazňuje přes-příliš, kde se jednota netrpělivě a hartusivě vymáhá, tam to vypadá, že liturgický život spočívá jen ve vnějších úkonech a v kostele to zavání execirákem místo kadidlem.

Mají pravdu Všeobecné pokyny k Římskému misálu, v art.20: „Společné postoje, které všichni účastníci zachovávají, jsou znamením vzájemného společenství a jednoty shromážděných.“ Ale přesto platí, že v praxi není možné dosáhnout úplné jednoty jako na vojně. Jsou tu mladí vedle starých s neohebnými koleny, jsou tu čiperní vedle pomalých. Jsou tu děti, které potřebují stále něco dělat, hýbat se, ale jsou tu i lidé, kteří potřebují klid a vstávání pociťují jako rušení se soustředění.

(Pokračování příště)

Kniha o našem kostele

Milí farníci, jelikož v příštím roce bude náš kostel slavit kulatiny a sice 120 let své existence, rozhodli jsme se ve spolupráci s farním úřadem v Třinci připravit publikaci, která by zmapovala historii kostela až do dnešních časů. Za celou dobu existence byla vydaná jenom malá brožovaná knížečka v roce 1935 u příležitosti 50 let kostela. V roce 1985, kdy měl kostel 100 let nebyla z politických důvodů možnost na něco takového ani pomyslet, zdá se tedy že nastala vhodná doba. Z technického a hlavně finančního hlediska přicházely v úvahu vlastně tři možnosti. Varianta první, přejít celou událost a počkat na lepší časy, varianta druhá, jednoduchá černobílá či snad i barevná několika stránková brožura, tedy varianta laciná jak finančně tak i obsahově. Možnost třetí, tedy ta zvolená vypadá asi takto: celobarevná publikace formátu B5 (240x165), cca 96 stran, křídový papír, pevná vazba, veškeré texty dvojjazyčně, tedy česky a polsky. Obsah scénáře v hrubém nástinu jde rozdělit cca na dvě části: a) historie od začátku stavby do dnešní doby s maximálním využitím fotodokumentace a jiných dobových materiálů atd. b) život farnosti, spolkový život, zmapování kněží, různé zajímavosti, trochu statistiky atd. A to je hlavní důvod proč se na

Vás všechny obracím, a žádám Vás o spolupráci. Vyzývám všechny pamětníky různých událostí za všech časů a všechny majitelé jakýchkoliv fotografií, písemností či jiných tiskovin, prostě všeho co má nějaký vztah ke kostelu či osob a události s ním spojených o kontakt a zapůjčení těchto materiálů za účelem vydání publikace našeho kostela. Zaručuji Všem že zapůjčené materiály budou v pořádku vráceny. Co se týče financování celého projektu, musím za svou osobu prohlásit, že se vzdávám svého honoráře a kniha se bude prodávat za výrobní cenu (tiskárna, grafické studio, další režie) a cena při nákladu 1000 ks (menší náklad by podstatně prodražil výrobu) bude maximálně do 200 Kč. Závěrem chci podotknout, že náš kostel neplní jenom funkci církevního významu, ale v našem poměrně mladém a průmyslovém městě má i významnou roli z kulturního a historického hlediska. Jde tedy i o to, aby i připravovaná publikace byla jeho důstojným svědkem a památkou pro generace, které přijdou po nás.

Henryk Wawreczka – nakladatelství Wart

Kontaktní adresa: tel. a fax.: 558 346 086, mobil: 602 749 070, e-mail: wawreczka.henryk@tiscali.cz

Nedělní liturgie v říjnu

27. neděle v mezidobí (3.10.)

1. čtení: Hab 1,2-3;2,2-4; 2. čtení: 2 Tim 1,6-8.13-14; Evangelium: Lk 17,5-10

Žalm: odp. Kéž byste dnes uposlechli jeho hlasu! Nezatvrzujte svá srdce!

ref. Słyszac glos Pana, serc nie zatwardzajcie.

28. neděle v mezidobí (10.10.)

1. čtení: 2 Král 5,14-17; 2. čtení: 2 Tim 2,8-13; Evangelium: Lk 17,11-19

Žalm: odp. Hospodin zjevil svou spásu před zraky pohanů.

ref. Pan Bóg okazał ludom swe zbawienie.

29. neděle v mezidobí (17.10.)

1. čtení: Ex 17,8-13; 2. čtení: 2 Tim 3,14-4,2; Evangelium: Lk 18,1-8

Žalm: odp. Pomoc nám přijde od Hospodina, který učinil nebe i zemi.

ref. Naszą pomocą jest nasz Pan i Stwórca.

30. neděle v mezidobí (24.10.)

1. čtení: Sir 35,15b-17.20-22a; 2. čtení: 2 Tim 4,6-8.16-18; Evangelium: Lk 18,9-14

Žalm: odp. Hle, ubožák zavolal a Hospodin slyšel.

ref. Biedak zawołał i Pan go wysłuchał.

31. neděle v mezidobí (31.10.)

1. čtení: Mdr 11,22-12,2; 2. čtení: 2 Sol 1,11-2,2; Evangelium: Lk 19,1-10

Žalm: odp. Budu velebít tvé jméno, můj Bože, Králi.

ref. Będę Cię wielbił, Boże mój i Królu.

32. neděle v mezidobí (7.11.)

1. čtení: 2 Mak 7,1-2.9-14; 2. čtení: 2 Sol 2,16-3,5; Evangelium: Lk 20,27-38

Žalm: odp. Až procitnu, Hospodine, nasytím se pohledem na tebe.

ref. Gdy zmartwychwstanę, będę widział Boga.

Rok Eucharystii

Od pařídzierníka 2004 r. do pařídzierníka 2005 r. trvác będzie w Kościele katolickim Rok Eucha-rystii. Zapowiedział go Jan Paweł II w homilii podczas Mszy św. odprawionej w uroczystosc Bożego Ciała na placu przed bazyliką św. Jana na Lateranie.

Rok Eucharystii rozpocznie się podczas Międy-narodowego Kongresu Eucharystycznego, który odbędzie się w meksykańskiej Guadalajarze w dniach 10-17 pařídzierníka 2004 r. Zakończy go Synod Biskupów, które zbierze się w Watykanie w dniach 2-29 pařídzierníka 2005 r. na temat „Eucharystia źródłem i sčzytem życia i misji Kościoła”.

**Příští číslo MOSTu vyjde
7. listopadu 2004.
Příspěvky můžete zasílat
do 26.10.2004.**

Pořad bohoslužeb v říjnu

1. Neděle 3.10.2004 - 27. neděle v mezidobí; 6.30 a 10.00 polsky, 7.50 a 17.00 česky.

2. Neděle 10.10.2004 - 28. neděle v mezidobí; 6.30 a 10.00 česky, 7.50 a 17.00 polsky; zahájení Roku Eucharistie, vyhlášeného papežem Janem Pavlem II.

3. Sobota 16.10.2004 - svátek s. Hedviky, řeholnice, hlavní patronky Slezska; výroční den zvolení papeže Jana Pavla II.

4. Neděle 17.10.2004 - 29. neděle v mezidobí; 6.30 a 10.00 polsky, 7.50 a 17.00 česky.

5. Pondělí 18.10.2004 - svátek sv. Lukáše, evangelisty.

6. Neděle 24.10.2004 - 30. neděle v mezidobí; 6.30 a 10.00 česky, 7.50 a 17.00 polsky; den modliteb za misie.

7. Čtvrtek 28.10.2004 - svátek sv. Šimona a Judy, apoštolů.

8. Neděle 31.10.2004 - 31. neděle v mezidobí; 6.30 a 10.00 polsky, 7.50 a 17.00 česky; začínají famí rekolekce.

9. Pondělí 1.11.2004 - Slavnost Vřech svatých. Odpustky pro duře v očistci: Dnes odpoledne a zítra po celý den je možno při návštěvě kterého-koli kostela získat plnomocné odpustky, přívlastnitelné pouze duřím v očistci. Kromě tří obvyklých podmínek (sv. zpověď, sv. přijímání, modlitba na úmysl Svatého otce) je podmínkou pomodlit se při návštěvě kostela Modlitbu Páně a Vyznání víry.

Od 1. do 8. listopadu je možno získat po splnění tří obvyklých podmínek denně plnomocné odpustky, přívlastnitelné pouze duřím v očistci, navřtív-li někdo hřbitov a pomodlí se tam třeba jen v duchu za zemřelé; v ostatních dnech lze takto získat odpustky částečné.

10. Úterý 2.11.2004 - vzpomínka na všechny věrné zemřelé.

11. Pátek 5.11.2004 - první pátek v měsíci.

12. Neděle 7.11.2004 - 32. neděle v mezidobí; 6.30 a 10.00 česky, 7.50 a 17.00 polsky; den

13. Měsíc říjen je zasvěcen modlitbě svatého růence, který však není dovoleno modlit se během mře svaté.

14. Každou neděli půl hodiny před večerní mři svatou je adorace Nejsvětější Svátosti Oltární a svátostné požehnání. Poslední neděli v měsíci - Mariánské večeradlo.

15. V průběhu týdne mře svaté začínají v 6.35 a 17.00 hodin. V pondělí, středu, pátek - ranní česky, večerní polsky. V úterý, čtvrtek, sobotu - ranní polsky, večerní česky.

16. Každý čtvrtek od 16.00 a první pátek po ranní mři svaté je výstav Nejsvětější Svátosti Oltární.

17. Každý pátek po ranní i večerní mři svaté je výstav Nejsvětější Svátosti Oltární s modlitbou Korunky k Božimu Milosrdenství. První pátek v měsíci - litanie a zasvěcení Božskému Srdci Ježířovu. **Každý poslední pátek v měsíci v průběhu celého školního roku se budeme modlit za děti, mládeř, žáky, studenty, katechety, učitele a vychovatele při večerní adoraci Nejsvětější Svátosti Oltární do 18.45 hodin.**

18. Mře svatá v Domově důchodců na Sosně je každý pátek v 15.30. Půl hodiny před začátkem mře svaté je možno přistoupit ke svátosti smíření.

Redakce neručí za jazykový sled jednotlivých mři sv. Sledujte vývěsku v kostele!

Úmysly Apořtolátu modlitby - říjen 2004

Denní modlitba Apořtolátu:

Nebeský Otče, kladu před tebe celý dneřní den. Přinářím ti v něm své modlitby, práce, radosti i utrpení ve spojení s Ježířem Kristem, který ve mři svaté neustále zpřítomňuje oběť sebe samého za záchranu světa.

Duch Svatý, který jej vedl, kéž je i mým průvodcem a vyzbrojí mě silou pro svědectví o tvé lásce.

To vše přinářím jako svou nepatrnou oběť spolu s Pannou Marií, Matkou našeho Pána a Matkou Círky, zvlářtě na úmysly, které nám předkládá Svatý otec a naši biskupové pro tento měsíc:

1. Úmysl všeobecný: Aby křesťané, sami pevní ve víře, toužili po výměně názorů se zastánci jiných náboženských tradic.
2. Úmysl misijní: Aby se zviditelnila přítomnost katolíků ve veřejném životě a sdělovacích prostředcích národů Latinské Ameriky.
3. Úmysl národní: Abychom se s pocho-pením přibližovali k těm, kdo se Bohu vzdálili.

Farní rekolekce 2004

Ve dnech 31.10. - 4.11.2004 proběh-nou v naší farnosti rekolekce pod vedením O. Czesława Blocha.

Využijme toho, že Bůh se k nám ve své dobrotě sklání skrze své služebníky a nabízí nám možnost prohloubit svúj osobní duchovní život.

Upozornění pro žáky II. stupně Bezručovy 2. Zř:

Výuka náboženství bude místo ve středu probíhat v pondělí v pře-dem dohodnutém čase a místě, tedy v 13,45 - 14,30 v 9. třídě!

Katechetka Katka Cubrová

most

Vydává Římskokatolický farní úřad v Třinci pro svou vlastní potřebu. Redakci tvoří: Stanislav Janczyk, Hana a Evžen Workovi, Iveta a Marian Kozokovi • e-mail: most@seznam.cz • Internetová adresa: http://sweb.cz/most • Vychází na počátku měsíce. Registrační značka MK ČRE 14453. K dostání v prostorách farního kostela. Grafická úprava a tisk: T-PRINT, s.r.o., Třinec